

ZNANOST V BUTALAH

Irena Šumi

Kaj dobimo, če križamo evropsko prakso birokratom namenjenih rezultatov ideološko infantiliziranega družboslovnega raziskovanja (Bruseljska "vesela znanost") s slovenskim vztrajanjem v mentalitni enklavi 19. stoletja, normativističnim genius loci, paradržavno birokracijo, in srenjske mitologe in kroniste, ki se predstavljajo kot znanstveniki v humanistiki in družboslovju? Odgovor je razviden: dobimo pokolonialni rezervat, ki je nezmotljivo organiziran tako, da so edino, kar ne more pridobiti, odgovori na vprašanja, ki si jih nenehno, obsesivno zastavlja. Če uporabimo, za ilustracijo, star antropološki predsodek o "predmodernih" družbah, ki da so ciklične za razliko od modernih družb, ki so linearne, je rezultat ideal cikličnosti, ker ni spirala, ampak sklenjen krog. To pomeni, da se vsako vprašanje v iskanju odgovora nanj vrne nazaj na vprašanje, ki s tem postane tudi odgovor.

Če si gornjo shemo predstavljamo kot sklenjen krog (ali kačo, ki se je zagrizla v lasten rep), ki predstavlja polje (domnevno in dejansko) znanstvene produkcije in producentov, ugotovimo, da ga obdajata dva prostora: zunanji, ki je očitno tako soliden in nefluiden, da moramo takoj domnevati, da gre za univerzum ideologije, ki krog trdno oklepa tako, da je izhod iz krožnice navzven nemogoč. Notranji prostor kroga pa je najbrž drugačne vrste prostor: določa ga funkcija vzdrževanja oboda krožnice od znotraj tako, da se krog ne more dodatno dimenzionirati, na primer v stožec, in tako uiti parametru kroga.

Skozi opisano shematizacijo bo prispevek v tri tako abstrahirane prostore naselil ključne akterje "slovenske znanosti", ugotovil njihova medsebojna razmerja in tako skušal modelno razložiti, zakaj znanost v Butalah ni mogoča.